

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIJU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), FEBRUARY 2, 1950

STEVILKA (NUMBER) 23

NOVI GROBOVI

LOUIS BARLE

Po dolgi bolezni je umrl v Marymount bolnišnici Louis Barle, star 73 let, stanujoč na 3583 E. 82 St. Doma je bil iz Dobrnica, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti. Bil je član društva Slava št. 173 SNPJ in društva sv. Antona.

Tukaj zapuščata sinova Joseph in Louis, hčere: Mrs. Mary Gerden, Mrs. Frances Adler, Mrs. Rose Prosen in Mrs. Sophie Provanik ter vnuke. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8:15 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 8:45 uri in nato na pokopališče Calvary.

STEVE BROSEK

Danes zjutraj je umrl v Doctor's bolnišnici Steve Brosek iz 18899 Chickasaw Ave. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod Mary A. Svetek. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Zadušnica

Jutri zjutraj ob 7. uri se bo brala zadušnica v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. za pokojnega Matija Hiti v spomin prve obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravi udeležijo.

Senatni odbor bo podprl načrt, da se uniči krompir

WASHINGTON, 1. feb. — Člani senatnega odbora za poljedelstvo so danes sklicali konferenco, na kateri bodo razpravljali o načrtu poljedelskega oddelka za uničenje 50 milijonov bušljev surplusnega krompirja.

Predsednik odbora Elmer Thomas je izjavil, da se bo konferenca vršila za zaprtimi vrati.

Veruje se, da bo odbor podprl načrt poljedelskega tajnika Charlesa F. Brannana, ki je predlagal, da se krompir uniči, oziroma da se ga pusti, da sežene. Po Brannanovem mnenju bi za vlado bilo bolj poceni, če bi krompir uničili.

Poljedelski tajnik je naznanil, da bo krompir kmalu uničen, če kongres ne bo predlagal kakšen drugi načrt.

ČERVENKOV JE PREMIJER BOLGARSKE VLADE

SOFIJA, 1. feb. — Bolgarski parlament je danes izvolil za novega ministrskega predsednika Vulka Červenkov, ki bo nasledil nedavno preminulega Vasilija Kolarova.

Červenkov je v bivši vladi premijerja Kolarova imel položaj prvega zastopnika ministrskega predsednika.

Graduirala

Iz Western Reserve univerze za bolničarke je graduirala v sredo zvečer Miss Ann Marie Bolek, hčerka Mr. in Mrs. Frank Bolek iz 19122 Abbey Ave. Balačno trenje v bolničarstvu je dobila v Huron Rd. bolnišnici, zdaj pa je prejela red Bachelor of Science za javno zdravstvo. Nadebudni Slovenci čestitamo in ji želimo mnogo uspeha v njenem poklicu!

Vandenberg priporoča, da se zavrže hidrogensko bombo, če se najde učinkovito prepoved

WASHINGTON, 1. feb. — Republikanski senator Vandenberg je danes izjavil, da bi Zedinjene države morale naznaniti svetu, da so pripravljene opustiti načrte v zvezi s produkcijo hidrogenskih bomb, če bi se našlo zanesljivo prepoved uporabe takšnega orožja.

Vandenberg je pozval predsednika Trumana, naj o tem obvesti organizacijo Združenih narodov.

"Z ozirom na dejstvo, da brezobzirna agresija svobodno divja na svetu, lahko rečem, da je predsednikov sklep bil neizogiben. Vsekakor pa želim, da bi predsednik takoj obvestil Združene narode o naših namelih, da ustavimo vse aktivnosti v zvezi z orožjem za množično uničevanje, takoj ko bi se uporabo takšnega orožja lahko zanesljivo prepovedalo."

Po mnenju Vandenberg pa je "vsled stališča Moskve" doslej bila onemogočena takšna "zanesljiva prepoved."

Medtem je v zvezi s predsednikovim naznanilom o raziskovanjih za produkcijo hidrogenskih bomb bilo naznanjeno, da znanstveniki verujejo, da se lahko prvo hidrogensko bombo preiskuje že leta 1951 ali pa celo bolj zgodaj.

Demokratski senator Tydings je zahteval, da morajo Zedinjene države skrbeti, da imajo dovolj velika letala, ki bi hidrogensko bombo lahko vrgla (nedvomno na Sovjetsko zvezo).

Z druge strani pa nekateri kongresniki priporočajo, naj Zedinjene države obnovijo napore za učinkovito mednarodno kontrolo atomske energije, predno se začne delati na produkciji hidrogenskih bomb.

Protestantski pastori napadajo Trumanov sklep

V zvezi z usodepolnim sklepom predsednika Trumana je skupina tridesetih protestantskih pasttorjev, teologov in prosvetnih delavcev objavila izjavo, v kateri je med ostalim rečeno, da bo položaj Zedinjenih držav kot moralne sile na svetu bil omajen vsled sklepa, da se začne izdelovati orožje za množično uničevanje ljudi.

Med podpisniki izjave, ki je bila objavljena v New Yorku, se nahajajo pastor newyorške Community Church John Haynes Holmes, tajnik organizacije American Friends Service Committee Clarence Pickett, profesor misij na univerzi Yale Kenneth S. Latourette in dekan Washington University, St. Louis, Frank Wright.

Na obisku iz rojstne domovine

V Lake Placid, N. Y., se nahaja Anton Razinger, doma iz Jesenice na Gorenjskem, ki je prišel sem s skupino jugoslovanskih smučarjev, na katero prihajajo športniki iz vseh delov sveta. Anton, ki je star okrog 26 let, je nečak poznanejšega Mr. Franka Razingerja iz 7002 Becker Ave., kateri upa, da bo nečaku uspelo priti na kratek obisk v Cleveland.

Dramski zbor "Anton Verovšek"

Seja dramskega zbora "Anton Verovšek" se vrši jutri zvečer točno ob sedmih. Prosi se članstvo, da se gotovo udeležijo.

LEVIČARJI ITALIJE NAPADLI BEVINA Z GNJILIMI JAJCI

RIM, 1. feb. — Italijanski komunisti in levičarski socialisti so danes v Neapolju napadli angleškega zunanjega ministra Ernesta Bevina z gnjilimi jajci.

Bevin, ki se je ustavljal v Italiji po svoji vrnitvi z otoka Ceylona, se je pripeljal z angleško bojno ladjo "Birmingham". V pristanišču pa ga je že čakala skupina mladih italijanskih levičarjev.

Angleškega zunanjega ministra jajca sicer niso direktno zadela, toda avto, v katerem se je vozil, je svojo črno barvo spremenil v rumeno.

Hidrogenska bomba je sprožila nove govornice o vojni

Tajnik letalskih sil meni, da je Rusija najmočnejša letalska sila na svetu

WASHINGTON, 1. feb. —

Tajnik zračnih sil W. Stuart Symington je danes izjavil, da je Sovjetska zveza najmočnejša letalska sila na svetu in opozoril, da se "vsak čas lahko začne streljanje v novi vojni."

Symington je izjavo podal v zvezi z zahtevu, da se zviša letalske sile Zedinjenih držav. Ob enem je opravičil ogromne izdatke za oboroževanje, ki da so potrebni za učinkovito obrambo.

Medtem pa so bili storjeni ukrepi proti nepoznanim letalom, ki bi se približala zapadnemu obrežju v daljavi do 200 milj in v daljavi 100 milj od atomskih laboratorjev v Oak Ridge, Hanfordu ali pa Los Alamosu.

Neki predstavnik zračnih sil je izjavil, da so ti ukrepi le začetek in da se bo vsa strategična področja tako na otokih kot na obrežjih vključilo v novi obrambeni načrt. V zvezi s tem je pristavil:

"Mi verujemo, da ima Rusija letala, ki lahko letijo do katerega koli mesta v Zedinjenih državah."

Nove vojne govornice so bile sprožene istočasno, ko je predsednik Truman dal navodila Komisiji za atomsko energijo, naj začne raziskovanje za produkcijo hidrogenskih bomb.

SOVJETSKI VOLILCI IMAJO VEČ KANDIDATOV

MOSKVA, 1. feb. — Sovjetska vlada je danes naznanila, da bo za nekatere sedeže v Najvišjem sovjetu kandidiralo več kandidatov. Volitve za sovjet (parlament) bodo 12. marca.

Na glasovnicah so navodila za volilce. Prečrtati bodo morali imena onih kandidatov, ki jih ne želijo.

Novo odbornice

Pri društvu "Waterloo Grove" št. 110 WC so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1950: Predsednica Uršula Branisler, podpredsednica Emma Janc, tajnica Celia Jaklitz, 1251 E. 173 St., tel. KE 2564, blagajničarka Mollie Tomarič, zapisničarka Jennie Potočnik, duhovna voditeljica Mana Benda, nadzornice: Pauline Balish in Emma Janc. Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Sovjetska vlada zahteva, da se japonskega cesarja kot vojnega zločinca postavi na zatožno klop

10 MILIJONOV DRŽAVLJANOV JE ZADOLŽENIH

WASHINGTON, 1. feb. — Federalna administracija za stanovanje je danes naznanila, da je 10,000,000 ljudi zaposlilo in dobilo posojila za izboljšanje svojih hiš in posestev. Posojila so dobili od privatnih ustanov, toda odobriti jih mora The Federal Housing Administration.

NIZOZEMSKA BO PRIZNALA NOVO KITAJSKO

HAGA, 31. jan. — Nizozemska vlada je danes naznanila, da bo priznala ljudsko republiko Kitajsko in navezala diplomatske odnose z njeno vlado, takoj ko bo o tem vprašanju razmotrivala z nekimi drugimi tujimi silami.

POLJSKA SVARI FRANCIJO

PARIZ, 31. jan. — Predstavnik poljske trgovske delegacije je danes izjavil, da Poljska ne bo več kupovala zgotovljene industrijske izdelke v Franciji, dokler francoska vlada ne bo obnovila pogajanja za novi trgovinski sporazum, ki jih je prelinita pred enim mesecem.

MacArthur zahteva več ameriškega orožja za Azijo

TOKIO, 1. feb. — Poveljnik ameriških okupacijskih čet na Japonskem gen. Douglas MacArthur je danes od skupnega štaba vojaških šefov zahteval, naj mu pošljejo več orožja.

Dobro obveščeni krogi pravijo, da je potreba za več orožja bila podana v pregledu vojaškega poočaja na Daljnem vzhodu. Ta položaj se je tako poslabšal, da resno skrbi ameriške vojaške poveljnike.

Vojaški krogi so razmisljivali tudi o položaju na Indokitajskem, kjer je položaj posebno kritičen, odkar je Sovjetska zveza priznala vietnamsko vlado komunističnega voditelja Ho Či Minha.

Najvišji vojaški poveljniki so baje že pripravili tajen načrt za vojaške priprave na Daljnem vzhodu. Veruje se, da je cilj teh priprav, da se zaščiti Japonsko in Filipine.

Odborniki in direktorij SND

Na prvi seji novoizvoljenih direktorjev Slov. nar. doma na St. Clair Ave. se je konstituiral sledeči odbor za leto 1950: Predsednik Charles Vertoušnik, podpredsednik Janko N. Rogelj, tajnik John Tavčar, blagajnik John Centa, zapisničarka Josephine Petrič, namestnica: John Filipič, Josephine Zakrajšek, Andrew Turkman in Frank Česen; nadzorni odbor: John Pollock, preds., Anton Wapotič, Vida Shiffrer, Leon Poljšak in Frank Eleršič, gospodarski odsek: Frank Česnik, pred., Joseph Okorn, zapisnikar, Frank Wirant, Frank Plut, Andrej Teškauc, Joseph Fifolt in Anthony Zakrajšek. Seje direktorija se vrše vsak drugi torek v mesecu v starem posloppju soba št. 4.

WASHINGTON, 1. feb. — Sovjetski ambasador Aleksander Panjuškin je danes izročil državnemu tajniku Deanu Achesonu uradno sovjetsko noto, s katero sovjetska vlada zahteva, da se japonskega cesarja Hirohito postavi na zatožno klop in ga sodi kot vojnega zločinca.

Uradniki državnega oddelka so izjavili, da bo 20 strani obsegajoča sovjetska nota prevedena šele jutri.

Čeprav uradnega komentarja v zvezi s to novo sovjetsko noto še ni, se na splošno domneva, da bo ameriška vlada zahtevo Sovjetske zveze zavrgla.

Komisija za Daljni vzhod, v kateri je 11 držav, sklepe pa lahko Zedinjene države vetirajo, je aprila leta 1946 dala navodila amerišskemu vojaškemu guvernerju Japonske gen. MacArthurju, naj ne preganja japonskega cesarja Hirohita, dokler ne dobi posebna navodila.

Veruje se, da je sovjetska vlada poslala noto v zvezi z nedavno obravnavo proti skupini japonskih generalov, ki so priznali, da so nameravali sprožiti bakteriološko vojno proti zavezniškim. Verjetno smatra sovjetska vlada, da je tudi japonski cesar odgovoren za te načrte.

Ko se je sovjetski ambasador Panjuškin vrnil iz poslopja državnega oddelka, so ga časnikarji izpraševali o vsebini note. Na vprašanje, če sovjetska vlada smatra, da je japonski cesar vojni zločinec, je Panjuškin odgovoril:

"Da, da... on je eden od njih."

Sovjetski ambasador je pojasnil, da je njegova vlada v noti predlagala, da se postavi na zatožno klop tudi druge Japonce, za katere meni, da so vojni zločinci.

Uradniki državnega oddelka so opozorili, da so japonski komunisti in sovjetski časopisi že večkrat kritizirali cesarja Hirohita, toda to je prvič, da zahtevajo, naj se ga postavi na zatožno klop.

V zvezi s sovjetsko noto so nekateri kongresniki mnenja, da Sovjetska zveza želi loviti v kalnih vodah. Kongresnik Mike Mansfield je izjavil, da so "skušnje dokazale, kako modro je bilo, ko se je Hirohito ohranilo na prestolu."

PETORKI UMRLI

LUCCA, Italija, 31. jan. — V soboto je neka 30 let stara hišnica rodila v bolnišnici tega mesta petorke, ki pa so vsi umrli. Mati je izven nevarnosti.

Na operaciji

Mrs. Darinka Zavrl iz 1220 E. 173 St. se nahaja v Lakeside bolnišnici od ponedeljka. Jutri se bo morala podvreči operaciji Obiski za nekaj dni niso dovoljeni. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

V bolnišnici

Mrs. Molly Baucher iz Leroy Township, Painesville, O., se nahaja v Glenville bolnišnici, kjer je srečno prestala operacijo. Želimo ji, da bi se kmalu zdravila vrnila na svoj dom!

KATOLIŠKI DUHOVNIKI ZBOROVALI V JUGOSLAVIJI

NEW YORK, 30. jan. — Katoliški duhovniki so danes na svoji ustanovni skupščini Zveze katoliških duhovnikov Bosne in Hercegovine ostro obsodili delovanje vseh onih duhovnikov, ki so za časa vojne in pod okupacijo grešili proti interesom države in ljudstva, kakor one duhovnike, ki so po vojni delovali proti Federativni ljudski republiki Jugoslavije.

Zborovanja se je udeležilo več kot 150 katoliških duhovnikov.

Unija odloča, če so umetna prsa primerno darilo

NEW YORK, 1. feb. — CIO unija United Office and Professional Workers bo kmalu morala odločiti o velevažnem vprašanju, če so umetna ženska prsa primerno darilo za mlade ženske, katere narava ni preveč bogato obdarila. Od tega vprašanja je odvisna usoda nekega uposlenca pri Metropolitan Life Insurance Co., ki je ob delo prav zaradi umetnih ženskih prs.

Kot je unija pojasnila, je uposlenec, neki George Ji Moskowitz, bil odslovljen, ker je za Božič daroval neki uradnici par umetnih prs.

Družba je odslovlitev Moskowitza opravičila s svojim mnenjem, da je njegova dolžnost bila, da v uradu ohrani dostojnost, posebno kar se tiče uposlenk.

Z druge strani pa je večina uposlenk drugačnega mnenja. Unija, ki je razposlala vprašalne pole, je naznanila, da je v newarškem uradu družbe 2,393 uposlencev, večinoma nežnega spola, mnenja, da so umetna prsa primerno darilo. Le 37 njih je mnenja, da je Moskowitz bil pravično odslovljen.

Vprašalne pole bodo poslane tudi uposlenecem in uposlenkam družbe v drugih mestih. Vkupno je pri Metropolitan Life Co. 10,000 uposlencev in uposlenk.

STAVKA RADI MILE OBSODBE NACISTA

BIELEFELD, Nemčija, 1. feb. — V tukajšnjih tovarnah je zastavkalo 10,000 delavcev v znak protesta proti mili obsodbi nekoga bivšega šefa gestapa. Nacista je nemška sodnja obsodila le na 18 mesecev zapora.

V Florido

Mr. in Mrs. Tony in Ivanka Kramer iz 801 E. 154 St., ki vodita gostilno na Francis Ave. in E. 55 St., sta se podala za tri tedne na počitnice v Florido. Želimo jima mnogo zabave in razvedrila ter srečen povratek.

Anton Ingolič:

HRAST

Tretja in četrta četa zapuščata taborišče. Sonce neusmišljeno žge mladince in mladinke, ki so pred nekaj dnevi prispeli sem v Bosno, da pomagajo zgraditi prog, po kateri bo prihajal dragoceni in potrebni prehod iz Banovičev preko Brčkega v številne tovarne obnavljajoče se domovine. Brigadirji so zagoreli in ožgani, njihov korak je odločen, vojaški, pesem vedra in smela. Pred njimi plapolala slovenska zastava s peterola krako zvezdo. Naglo se bližajo odseku, ki jim je dodeljen.

A prva in druga četa, ki sta odšli zjutraj na delo, ne marata odložiti orodja.

"Počakajte! še pet minut manjka do dvanajstih!" vzklikajo mladi delavci, potni in znojni, toda vedrih oči in sproščenega smeha kakor njihovi tovariši, ki so komaj prišli.

Skupina odkopava hrib, druga nalaga zemljo, na samokolnice, ki jih najmočnejši odvažajo v petdeset korokiv oddaljeno dolinico. Onstran nje se širi hrastov gozd, iz katerega se oglašajo sekire.

"Zamenjava!" se oglase nestrpnosti, ko je točno pol dne.

V dveh, treh minutah dobi orodje nove gospodarje, prva in druga četa se zbereta v vrsto in s pesmijo odkorakata proti taborišču, tretja in četrta pa nadaljujeta začeto delo.

Pet mladincev in ena mladinka se s sekirami, krampi in lopatami ustavijo pod mogočnim hrastom.

"Tale je naš!" vzklikne Miklavž, najstarejši med njimi, in se ponosno ozre po ostalih skupinah, ki so si v sosesčini izbrale manjša drevesa. "Do šestih bomo podrli," še pristavi, ko si prej strokovnjaško ogleda

hrast, ki je tolikšen, da bi ga dva mladincev komaj objela.

"Bomo" pritrdijo tovariši. "Ne boste!" se oglašijo sosedje. "Če pade jutri zvečer, ste lahko zadovoljni."

"Ob šestih bo ležal!" je ponovil Miklavž prepričevalno in pograbil kramp.

Tudi ostali se lotijo dela. Najprej odkrijejo orjaku korenine, šele nato zapojo sekire. Korenine so trde in žilave. Nadi sekira kar odskakuje, tudi Tine, najmlajši med "drvarji", jih bolj lušči kot seka. Iveri lete na vse strani, brigadirji zamahujejo z vsemi silami, toda mogočni hrast se niti ne zmenja za njihovo ubadanje.

Kaj hoče orjaku, ki se je z nogami zaril globoko v zemljo, z rokami pa segel prav do oblakov, šestorica mladih ljudi, ki so še pred mesecem sedeli v srednješolskih klopih in grizli svinčnike? Sto in več let se je boril z viharji, kljuboval vročini in mrazu, pa bi ga spravil na tla takle drobiž?

V vejah častitljivega hrasta posmehljivo šumi: "Nikoli! Nikoli!"

Bridigarji ne slišijo šumenja, tudi ne vidijo znoja; ki jim curklja z obraza, in ne čutijo žuljev, ki se jim delajo na rokah, vedo samo eno: inženirji so tod določili pot njihove, Mladinske železnice in tod bo tudi tekla.

"Koliko belogardistov in Svabov sem podrli," zakliče ob prvi utrujenosti Boris, ki je iz pete odšel v partizane in se dve leti tepel po štajerskih gozdovih, "pa ne bi tegale strica? Fantje le pogumno po njem!"

Mišice se znova napno, oči zažare in sekire se globlje in globlje zasajajo v korenine.

Tudi v sosesčini se bliskajo

v soncu sekire, malo dalje cviliijo težko naložene samokolnice in krampi topo udarjajo v trdo ilovico. Delo spremljajo veseli vzkliki, mladostni smeh in živahni razgovori.

Šestorici teče znoj v curkih, hladna voda ne more ugasiti žejje, roke bole, križa ni mogoče več vzravati. Po treh urah sta presekanani najdebelejši korenini, ostale pa globoko zasekane. Vendar se hrast še vedno ne zmeni za to, kar se dogaja pod njim. Mirno, kakor že desetletja in desetletja, se dviga izmed sosedov, ki padajo drug za drugim.

"Še tole korenino presekam in padel bo!" razsodi po peturnem delu Miklavž, ki se čuti strokovnjaka, ker je pred leti pomagal svojemu stricu v počitnicah podirati drobne jelše.

Poslednja korenina je presekana, a hrast še vedno stoji.

"Samo deset minut imate še časa!"

Šestorica naglo izkopava zemljo in seka drobne korenice. Tedaj okrije Miklavž debelo korenino, ki raste z debela skoraj navpično v zemljo. Šestorici omahnejo roke.

"Te ne bomo presekali do šestih!"

Boris prvi premaga malodušje. "Moramo!" vzklikne goreče.

Toda komaj se s krampi in lopatami, že se oglašajo oster žvižg, ki oznanja konec dela. Šestorica se ne zmeni ne za znak ne za vzklik tvarišev, ki se odpravljajo. Kmalu je naokoli vse tiho, kajti tudi sosedne brigade so odšle k počitku. Še malo in sonce zajde od nekod pa prihaja hladan veter, listje mogočnega hrasta zašumi.

"Nesrečniki, vrzite sekire proč!" hrumi podsekani orjak. "Pojdite od koder ste prišli, dokler je še čas! Gorje vam, če se zrušim na vas!"

Sekire pa brezskrbno pojo, iz

taborišča doni vesela pesem, od vsepovsod se krade mrak.

Ko se tako stemni, da sekira čisto usega v zemljo, se izluči iz gostega mraka sam komandant.

"Fantje, ne norite! Spat! Jutri je še en dan!"

Brigadirji z grenkoto v srcu sledijo svojemu komandantu. Porazeni in razočarani so; večerja jim ne tekne; mrko se zavlečejo pod šotore, kjer že vlada tišina.

Ko začne popolnoči siliti prva medla svetloba v šotor, pa se dvignejo, kot bi se bili dogovorili, in se drug za drugim ukrajujejo iz taborišča. Kmalu potem se oglase v nastajajoče jutro glasni, rezki in odločni udarci. V taborišču jih slišijo šele, ko se ob zori dvigneta prva in druga četa. Začudeno se sprašujejo, kdo dela na njihovem odseku.

Lepo, sveže jutro je. Na vzhodu tik nad obzorjem je zbranih nekaj rdečkastih oblakov. Sonce bo vsak čas vzšlo.

"Nada in Boris, bežita!" — vzklikne nenačoma Miklavž in se s tovariši umakne dalje od hrasta.

Sekiri utihneta, šestorica za-

vzeta zre orjaka, ki ga je sonce obliko s svojo rdečo lučjo. Nekaj hipov trepeče v brezupni nadi, da bo zmagal, potem se zgane in začne in začne padati. V zemlji poka, trgajo se poslednje korenine in koreninice, veje se lomijo, slednjič pade hrast s treskom prek svojih že podrlih sosedov.

Šestorici zagore oči ne samo v zmagoslavju, marveč tudi v občudovanju in sočutju.

"Lep je bil," dahne Nada.

"In mogočen," pristavi Miklavž.

Tedaj zaori iz sto grl v bližini: "Živelci udarniki!"

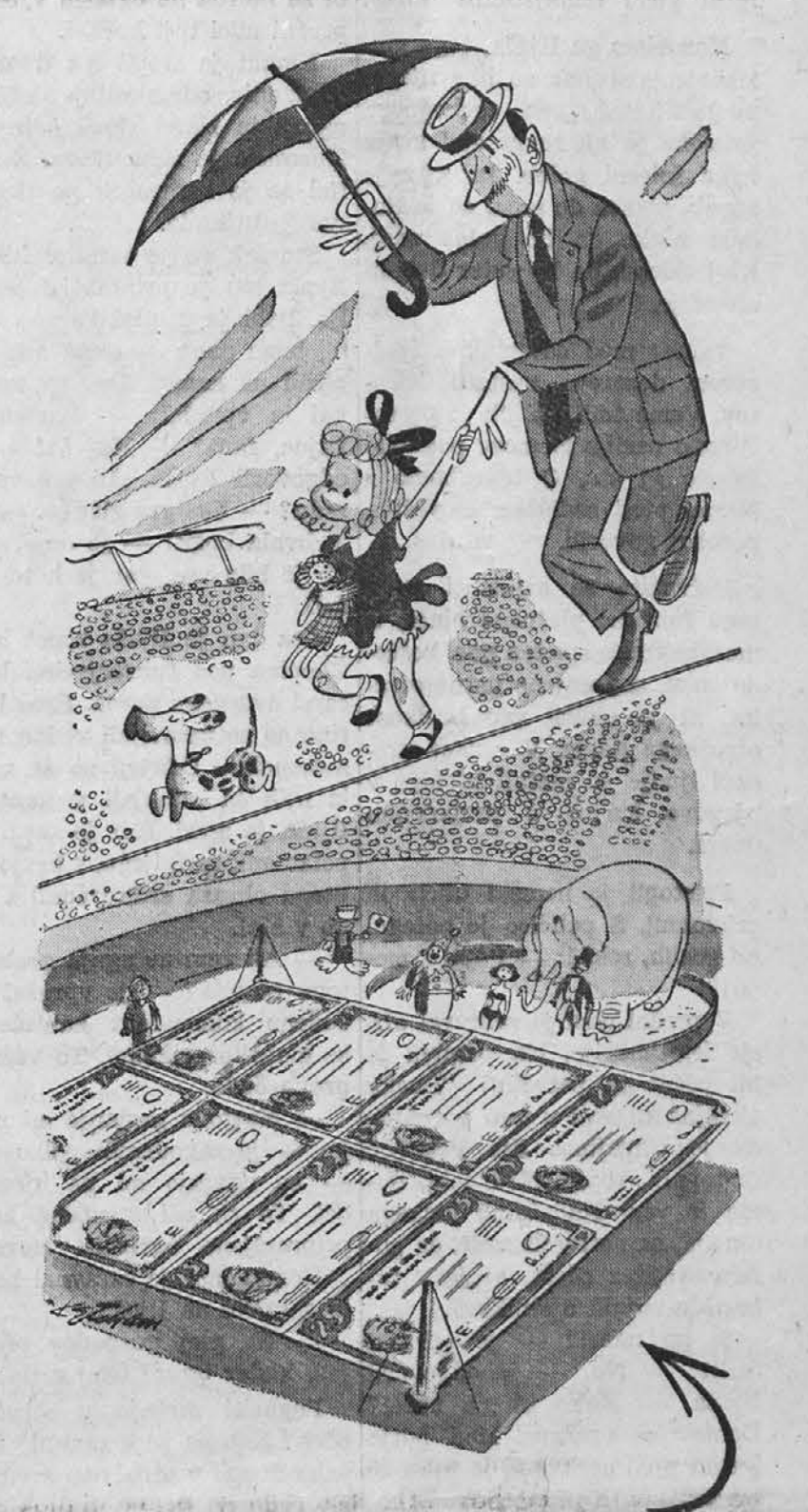
UREDNIKOVA POŠTA

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ali ste že rezervirali vstopnice za lepo globoko dramo "Volkodlaki," katero bodo vprizorili igralci dramskega društva Anton Verovšek, in sicer v nedeljo 19. februarja na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. ob 3.30 popoldne? Ako ne storite to v kratkem, ker vstopnice se prodajajo kot "hot cake."

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENdicott 0718

Da ne boste razočarani tudi v žal. Pomnite: 18. februarja ob 3.30 popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Joseph F. Durn. *Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"*

How about this "Net" for you and the family?

It's NEVER A DAY too soon to start saving automatically with U. S. Savings Bonds. They net you \$4 for every \$3 you invest—after 10 years. They form the perfect protection for the family and yourself. Join the Payroll Savings Plan where you work. Or, if you're not on salary, ask at your bank about the equally convenient, equally profitable Bond-A-Month Plan!

Automatic saving is sure saving— U. S. Savings Bonds ENAKOPRAVNOST

JOHN OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

N. J. Popovic, Inc.
IMA ZASTOPSTVO
Chrysler - Plymouth avtov
PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE
V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izrjenih mehanikih.
8116 LORAIN AVE. ME 7200
NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC OS ŽIVLJENJA ROMAN
OSIVELI LASJE (Nadaljevanje)
Naposled je prišla tista velika nedelja. V soboto zvečer se je še vedno gnetlo polno ljudi po hiši, kasno v noč pa je nekam potihnilo. Kakor bi ostali zopet sami. Zdaj je bila tu med njimi samo še Veronika, mlado dekle z okroglim obrazom, neprestano zardevajoča, v vedni zadregi pred vsemi. Jutri—jutri pojde od hiše in potem je konec tega življenja. Vedla se je, kakor bi bila storila velik greh. Še preden sta se tisto noč oče in Tinek prespala, so že začeli

bilo vstati. Lepo je bilo dremukati in poslušati ta ropot po hiši, kakor bi prihajal od nekod daleč in kakor onadva ne bi mogla razumeti, kaj naj ta ropot prav za prav pomeni.
"Ali spiš?" je naposled vprašal oče.
"Ne," je odvrnil fant, "ne morem spati."
"Kaj pa delaš?"
"Nekaj mislim."
"A kaj?"
"Ta ropot poslušam."
"Jaz tudi poslušam. Hvala bogu, da je že nedelja, zdaj bo že enkrat konec vsega tega. Jutri, v ponedeljek in nekoliko še v torek, potlej bo v redu."
"Bo. To ni nič..."
"Kaj 'to' ni nič."
"Meni se zdi vse to zelo bedasto. Čemu vse to? Od tega ne bo imel nihče nič. Ljudje jedo in pijejo. A zdaj morajo prav pri nas jesti in piti."

z mize žganjico, odrezal še kos vrtnikov in se s tem vrnil v delavnico. Potlej sta ležala med vsakdanjim modrovanjem to pospravljala in se nalivala z žganjico. Pila sta počasi, a vztrajno in žganjica je imela svoj uspeh. Ko so ju prišli buditi, se ni obenemu mudilo vstati.
"Za boga svetega," je tarnala žena, "tak vstanita vendar, zajtrk bo in kaj bodo rekli ljudje, ako vaju ne bo zraven? Saj bodo po vsej vasi govorili o tem. Kaj pa naj rečem?"
"Tebi, žena," je dejal Marko, "ni treba ničesar reči. Midva sva svoj zajtrk opravila in ne potrebujeva ničesar."
Naposled pa so ju vendar spravili pokonci. Najbližji sosednik se že sedel za mizami, ko sta stopila v sobo.
"Dragi," je rekel Marko, "izvolite jesti in piti. Vse je na mizi. Kaj bi se dali siliti. Brez skrbi lahko jeste, dela nimamo nikakega, da bi vam ga dali opraviti." To pa so vsi razumeli kot dovtip za gostijo. In zato so se vsi glasno zasmeli. Tako? se je zmedel Marko, vrag jih vedi, čemu se smejijo. Ozrl se je po Tineku, ali bi morda ta razumel. Ta pa je tiho dejal:
"Saj vidite, da so vsi pijani."
Nevesta ni pokusila ničesar, ker je hotela prej k obhajilu, kakor je navada. Sedela je za mizo, na drugi strani pa ženin, ker zdaj še nista imela pravice sedeti skupaj in se morda z nogami drezati.
Potem je starešina nekaj govoril iz svetega pisma stare zaveze. Spakoval se je, kot bi ga grizlo v trebuhu, se lovil za besedami, medtem ko so drugi zvesto poslušali. Samo Marko je dejal proti sinu Tineku:
"Bog ve, čemu se trudi. Tisto stran Rebeke ali Sare. Vrag z njima. Takih žensk je na stotine na svetu in takih zgodb na ti-

Oglašajte v Enakopravnosti

GOSLI

V nekem mestu zapadne Ukrajine, ki je še čakalo na svojo rešitev, je na ploščadi pred vhodom v cerkev sredi beračev, žrtvar nemškega barbarsva, igral gosli trinajstletni fantič.

Nazovimo ga Iljuša, tega muzikanta. Čarobne so bile njegove gosli! Pod streho cerkvenega prizidka je bil razprostril svoja krila železni golob. In ker je segala glasba do srca, se je ljudem zdelo, da bo golob zdaj, zdaj vzletel, da bo veter dvignil melodije.

Vemo: med sovjetskim ljudstvom dozoreva nešteto talentov. Vemo tudi, da jih je preručano nasilje Nemcev pogubilo že sto in sto. O tem bomo z Nemci pred sodiščem človeštva posebej govorili.

Potrudite se zamisliti se v tega fantiča: platnene hlače, iz morske trave spleten pas, koščen roke, zagrenjene ustne otroka, ki je okusil vso bridkost otroškega gorja. V cerkev gre doči ljudje so metali pfenige v njegovo kapo s prepočenim dnom.

Pristopil je nemški oficir in prislunil. S paličico je potegal po goslih, rekoč: — Pojdi z menoj!

V prečni ulici je zahteval oficir legitimacijo. Na papirju je bil pečat in potrdilo: "Lucka okrajna uprava s tem potrjuje, da je Ukrajinec Ilja Petrovič Čistovnik, rojen 1930. leta, doma iz vasi Nadeždino lučkega okraja, na poti v Žitomir, da poišče svojega očeta, ki je v taborišču vojnih ujetnikov".

Si ga našel? — je vprašal oficir. — Ne, — je odgovoril Iljuša. — Kako bi ga našel? Domov se vračam. Med potjo igram pred cerkvami in tako se preživljam. Ne bodite hudi gospod ...

Pojdiva, — je dejal oficir. Prišla sta v kantino — v šumno, zidano poslopje, kjer so oficirji na fronto namenjenih čet pili gališko vodko. Natakariče v kratkih krilih in z belimi pečkami na glavah so jim stregle. Za točilno mizo je gospodarila debela Nemka s korenjasto rdečico na licih in zaspanimi očmi, rejena od nakradene slanine.

Iljuša so postavili na nizek podij, pod fuhrerjevo sliko. Pijani oficirji so v svoji objestnosti kričali nanj: — "Halo!" "Wagner!" — "Chopin!" Kakor vemo, so okupirali Nemci Chopinove skladbe ob enem z ozemljem Poljske; na ško "o" prenesen naglas in Chopin je postal Nemeč.

Iljuša je poznal Chopina po radiu. Zaigral je po spominu. Glasba je prevzela celo svinjske kože. Nemci so poslušali, kimali in šepetali: "Kolosalno!" Debeluhasta krčmarica za točilno mizo je odrezala trideset gramov kruha in ga vrgla goslarju pod noge. "Chopin!" so tulili pijani oficirji. "Še enkrat Chopin!" In potem je moral Iljuša še vsak dan zabavati Nemce, spat je pa hodil v mesto, kjer je, kakor je dejal komandantu, živel njegov zelo stari ded.

Zelo stari ded je stanoval v predmestju, v hišici pod košatim topolom, ni pa bil Iljušin ded. Bil je samo naš sovjetski ded, ki so v njegovo hišico zahajali kurirji partizanskega odreda. Zdaj je sedel pri delu s pipo v ustih komandir diverzantske čete partizanskega odreda. Po njegovi zaslugi je bil pred dobrim tednom dvajset kilometrov od mesta porušen železobetonski most.

Iljuša je skrbno položil futral svojih gosli na klop, se pretegnil in dejal: — Dovolite raportirati vam, tovariš komandir! — Dovoljujem najprej objeti komandirja, — je odgovoril le-ta. Fantiča je tresla mrzlica. Bilo je kaj raportirati!

Po raportu je položil komandir na mizo zavetje razstreliva, detonator in vžigalno vrvico. Ded je odšel na dvorišče, stopil v senco topola in prislunil, če bi se morda ne oglasili v temni prečni ulici tuji koraki.

Kmalu je stopil na dvorišče komandir, odmaknil je desko v ograji in zlezal skozi odprtino. Zašumela je suha trava. Zatrkljal se je kamenček po tleh in vse je utihnilo.

Starček se je vrnil v hišico. Iljuša mu je pripravljaval posteljo. Sebi je postlal kar na klopi, blizu okna — okna niso zapirali na zapah. Ded je zazdehal in vprašal: — Truden si, kajne, fant? — Kaj še! — je odgovoril Iljuša. Ali gre vse v redu? — Vse gre gladko. — No in hvala bogu! — je dejal ded. To je vedno vse, kar je hotel vedeti.

Cez dan je Iljuša zopet igral Chopina pod fuhrerjevimi brčicami dvornega norca. Pred kantino so se ustavljali vedno novi avtomobili. Oficirji so se valili iz njih in odhajali v kantino. Iljuša je igral. Kar je zavaljeni polkovnik zaripljeja, s krvjo zalitega obraza srdito sunil z noge v stol.

— Ali vam ne ugaja goslanje tega fantiča? — je vprašal začuden komandant kantine in se globoko priklonil. To vam je pravo čudo.

— Njegovo goslanje mi ugaja, — je zagodrnjal polkovnik, — ne ugajajo mi pa njegove oči. To so oči strupene kače, pripravljene ugrizniti človeka. Komandant je vzravnal hrbet in zakričal na Iljušo:

— Ne glej gospodov oficirjev, kadar igraš! Glej v tla!

Pogasiti mržnjo v otroških očeh? Kdo pa jo je zanečil? Kdo je zastropil v otroškem srcu zrna radosti, da ne bodo nikoli vzklila v veselje ljudem? Kdo je zaplodil v tem srcu čustvo neutušenejšega maščevanja?

Glejte, uničena Iljušina otroška leta, razprostrla pred menoj liki grenka vrsta nesreč, trpljenja, ponižanj, bede in izgub. Bili so časi, ko nebo njegovih otroških let še ni poznalo neviht. Poznalo je samo bedo. Doraščal je v družini, kjer je bilo mnogo otrok in mnogo gladovanja, pasel je gosi in hodil pod okna gosposke hiše poslušat, kako gospa ob spremljevanju učitelja iz prestolnice gosla. In glasba mu je božala dušo. Gosli so šticipale gosposko pšenico, a fantičeva duša je rasla, ni pa še mogla spoznati svojega genija. Deček je zbral gosi in krenil k reki. In zapela je njegova piščalka. Toda tako lepo ni pela, kakor gosli v gospejnih rokah. Ni pa bil njen genij višji: njene gosli so bile boljše od pastirjeve piščalke.

Potem 17. septembra 1939 pa se je življenje obrnilo k sreči. Gospa je odpotovala, kakor v zemljo se je vdrl gospod. Gosposko zemljo so dobili tisti, ki so jo obdelovali. Oče je postal predsednik vaškega sovjeta. Odprli so šolo. Iz radijskega zvočnika je zadonela nad zeleno gailiško vasio glasba iz vseh kotičkov sveta. Učitelj je prinesel iz mesta gosli in položil lok med drhteče Iljušine prste. Strune so zazvenele. Deček je prebledel. Potem je postal zvok močnejši. Struna je zapela. To še ni bila glasba, pač pa njena jasna slutnja. Polna je tekla počasi liki potok, zajezen z blatom in mahom. Kar je postala gibčna liki bič. Učitelj se je obrnil od okna.

— Kaj takega še nisem doživel, — je dejal. — Ali veš fant? Ti si bil že v zibelki glasbenik. Deček je igral na posluš vse, kar je kdaj slišal. Sklenjeno je bilo, da pojde po končani ljudski šoli na konservatorij. Šola mu je podarila gosli. To so bili meseci nepopisne sreče, toda kmalu so jih zastri črni oblaki. Potemneli so in se povesili liki veje obžgane breze. Vaso so zažgali od dveh strani. S kopic na polju, z gumna, s podov so sežgali smrt mitraljezi. Nemei, Nemei! Oče je visel na vratih vaškega sovjeta. Kraj njega je visel učitelj. Na dvorišču so kričali pod biči krvnikov mati in sestre. Iljuša je pritisnil futral z goslimi na prsi in planil na vrt. Mislil je, da bo zblaznel. Sesedel se je v seno.

Zdrnil se je šele, ko je bila že napočila jutranja zora. Dvignil je glavo. Nikogar ni bilo na vasi: ne ljudi ne živine. Sicer pa tudi vasi ni bilo. Samo s pogorišč se je valil dim. Obžgana trupla seser in bratov so ležala kraj ruševin razbite peči. Vrata so bila zgorela — oče in učitelj sta ležala na tleh, oči so jim bile iztekle.

Tedaj je zbežal Iljuša na polje. V daljnem borovem gozdu je živel očetov tovariš, bradati gozdar, Iljuša je zdaj tekel, zdaj

se je skrival v pšenici. Kako da ni umrl tam na polju? Kako je ohranil svojo živo dušo. Proti večeru je priteknel do gozda. Gozdarjeve kočje ni bilo. Požgali so jo bili. Bradati gozdar je visel na kavljju iztegnjenih, bosih nog. Iljuša je kričnil in padel vznak.

Ponoči se je dotaknila njegove rame roka: Našli so ga partizani ...

Iljuša se je maščeval sovražniku kruto in drzno. Ko so pijani Nemci povesili glave na mize, je odšel na mračni ozki hodnik. Tam, kraj stranišča je bila shramba, polna navlake. Iljuša je previdno vstopil in skrli gosli v navlako. Potem je vstopil s praznim futralom k vratom. "Heil Hitler!" — je zaklical stražarju. — Dobro, dobro, smrkavec, je odgovoril stražar.

Zjutraj je bil Iljuša zopet pri vratih. — "Heil Hitler!" je zaklical stražarju. Stražar je bil nov, toda po sorodstvu s fašističnimi dušami je odgovoril kakor njegov prednik: "Dobro, dobro, smrkavec, le pojdi." Iljuša je šel pogledat v shrambo. Tu je potegnil iz futrala razstrelivo in ga položil k steni, potem je pa položil v futral gosli in odšel v dvorano. Debeluhasta krčmarica si je popravljala na napudranih nedrjih ukradene čipke. Oficirji so že popivali pri mizah. Še se je vil

Pošteni družini
z odraslimi se odda v najem hišo za eno družino. 5 sob, vse moderno in garaža. Pokličite po 5. uri popoldne ali cez dan v soboto ali nedeljo.
ENdicott 6819

Slovenska zakonska dvojica z
9 let starim sinčkom želi dobiti v najem stanovanje s 4 ali 5 sobami. Kdor ima za oddati, naj blagovolj pokliče
EN 4132

SOBA V NAJEM
Opremljeno sobo se odda v najem moškemu ali dekletu. Novodolji iz starega kraja so tudi vabljene. Vprašajte na
1399 EAST 51st STREET

HIŠE NAPRODAJ
Barbet Rd. blizu Chesbrest. Zidana hiša s 5 sobami; garaža, fornec na plin. Hiša je na lepem kraju. Zidana hiša na E. 77 St.—za 2 družini: 6 in 6 sob; fornec. Cena \$9,500. Pokaže se po dogovoru.
GEORGE KASUNIC
REALTY
7510 Lockyear Ave., HE 8056

3 ODRASLE OSEBE
žele dobiti stanovanje s 5 sobami.
Pokličite
HE 5311

Opremljeno spalnico
IN KUHINJO Z AVTOMATIČNO GORKOTO NA PLIN, SE ODDA V NAJEM.
Vpraša se na
686 E. 159 ST.

NAPRODAJ
E. 64 St. južno od St. Clair Ave. Hiša za 3 družine in za 4 družine. Se proda za \$14,000, da se uredi za puščino. — 13905 Bidpath Ave.; 8 sob, garaža in globoka lota. Dajte ponudbo. Takoj \$2,500. — RAY NAUSNER, LI 9216.

Poštena in mirna dvojica
ŽELI DOBITI V NAJEM
3 ALI 4 SOBE.
Blagovolite poklicati
PAULINE JANSKA
EN 9209

Zavarovalnina
proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH
AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

EUCLID POULTRY
549 EAST 185 ST., KE 9187 Jerry Peitkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

NAZNANILO!
CENJENI JAVNOSTI SPOROČAM, DA BO
TOM'S GARAGE
na 1080 East 64th Street
OBRATOVALA ODSLEJ KOT JE V PRETEKLOSTI
Ekspertni mehaniki, ki so izvrševali vsakovrstna popravila na avtih vseh izdelkov, bodo tudi v bodoče nudili prvovrstno postrežbo v vseh ozirih. Vsem našim starim in novim odjemalcem se toplo priporočamo v naklonjenost.
MRS. TOM VIDOVICH - HE 4947

pod strop dušljivi dim njihovih cigar, že se je lesketalo v bokalih vino, nakradeno v vseh kleteh Evrope. Nazdravljali so fuhrerju, dvigali bokale za to, da bi vrag vzletel Rusijo, da bi bog rešil Nemčijo, da bi razpadla zveza svobodnih rodov, da bi kazenski odredi podavili partizane.

Dečkovi prsti so drsli po goslih. Iljuša že davno ni igral Chopina. Plešati godec ga je naučil igrati nekaj omedlih nemških popevk, nastrojenih na krokodilovo solzo. Čim bolj se je bližal konec obeda, tem bolj so bili oficirji pijani. Podli morilci, zdaj mislijo na svoje žene, drhteče od strahu v vlažnih zakloniščih! Deček je igral tisti dan tako vneto, da je debeluhasta krčmarica očitajoč si razsipnost, odresala ne trideset, temveč petdeset gramov kruha.

O tem dečku je treba napisati povest: o tem, kako so požari sežgali v njegovih duši čistino, o tem, kako je dozorelo v tej po požarih sežgani duši maščevanje. Med odmorom je odšel Iljuša na hodnik. V temi je otipal vrata shrambe, vstopil je in počenil. Zažarela je vžigalica, plamenček se je dotaknil vžigalne vrvice; zasmrdelo je po dimu.

Iljuša je odšel na dvorišče. Pri vratih mu je zagrozil sražar, ljubitelj ur in sam po poklicu urar.

— Ali ti bom še zabičeval, smrkavec? Prinesi mi jutri uro, ukradi jo dedu. Če je ne prineseš — ti izpulim ušesa. — "Heil Hitler! Prinesem jo!" — je odgovoril Iljuša in odšel počasi na ulico.

Šel je vedno naravnost, potem je pa zavil v prečno ulico in začel teči. Kar so zagrmeli za njegovim hrbtom vzbui. Za hip je objela zemljo tako močna svetloba, da se je videla na nji senca trave. Sadni vrtovi, ograje otipal vrata shrambe, vstopil je in počenil. Zažarela je vžigalica, plamenček se je dotaknil vžigalne vrvice; zasmrdelo je po dimu.

Komandir je prijel Iljušo pod pazduho in ga postavil na voz. Voz je oddrdal.

— Dovolite raportirati vam, — je dejal Iljuša med drdranjem koles, držeč gosli v visoko dvignjenih rokah.

— Ne dovolim, — je odgovoril komandir. — Je že raportirano! Zamahnil je z roko proti mestu, nad katerim se je dvignil odmev požara.

V "Enakopravnosti" dobiti vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

ŽENSKA ALI DEKLE
dobi službo za opravljanje hišnih opravil. Ima dober dom, lastno sobo, kopalnico in radio. Prosta četrtkih in nedeljah. Dobra plača. Zahteva se priporočila.
Pokličite
YE 3247

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The May Co's Basement

PRISTNA KOVINA

NAMIZNE SVETILKE

● 3-vrstni vztok Barve po okusu
● Lepo okrašena ● Temno rdeče
● 24 inčev visoka ● Zelene

4.98

kompletno s senčnikom

Vsaka žena bi bila ponosna imeti eno ali več teh krasnih namiznih svetilk iz pristne kovine, lakirane, da ne zarjavijo. Kompletno z glazirano papirnatim senčnikom. Podloga je posebno izdelana za dodatno trajnost.

Dodajte vašemu domu te lepo barvane komade za spomlad!

1.98 franžirani 2-komadni Chenille seti za kopalnico

1.00 SET

Velika kopalna preproga s franžami z pokivalom za sedež; v barvah: dusty roza, modra, zelena, zlata, orhida, peach ali bela. Mehko bombažno chenille predivo z dolgimi franžami na močnem ožadju. Se operejo ter so stalne barve.

3.98 Chenille seti za kopalnico

Mehka, rahla in močno izdelana na trdnem podlošku. Stalne barve: sive, flamingo, Hunter zelene, chartreuse, dusty roza, modra, zelena, zlata, orhidna, peach, rdeča ali bela.

Poštna in telefonska naročila sprejeta— Pokličite CHerry 3000

(Nobena C.O.D. izpod 2.01, davek vklj., se ne sprejme)
Basement oddelek s hišni potrebščinami